

MEGÚJULÓ ENERGIA

A megújuló energiaforrások, például a szélenergia, a napenergia, a vízenergia, az óceánból nyert energia, a geotermikus energia, a biomassza és a bioüzemanyagok tisztább alternatívákat kínálnak a fosszilis tüzelőanyagokkal szemben. Csökkentik a szennyezést, bővítik energialehetőségeinket és csökkentik a fosszilis tüzelőanyagok ingadozó árától való függőségünket. 2022-ben a megújuló energia az EU bruttó energiafogyasztásának 23%-át tette ki. 2023-ban a jogalkotók a megújuló energiaforrások bruttó energiafogyasztáson belüli részarányára vonatkozó, 2030-ig megvalósítandó uniós célkitűzést 32%-ról 42,5%-ra, vagy akár 45%-ra növelték.

JOGALAP ÉS CÉLKITŰZÉSEK

Az [Európai Unió működéséről szóló szerződés](#) 194. cikke.

EREDMÉNYEK

A. Az európai zöld megállapodás

2019. december 11-én az [európai zöld megállapodással](#) összhangban az Unió kötelezettséget vállalt arra, hogy a Párizsi Megállapodással összhangban kezeli az energetikai, éghajlati és környezeti kihívásokat, és 2050-ig megvalósítja a klímasemlegességet. Az uniós energiarendszer átalakítása alapvető szerepet játszik, mivel az energiatermelés és -felhasználás az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának több mint 75%-áért felelős.

B. A megújuló energiákról szóló irányelv

1. A megújuló energiákról szóló irányelv: 2020 távlatában

A 2009. április 23-án elfogadott eredeti megújulóenergia-irányelv megállapította, hogy 2020-ra az EU teljes bruttó energiafogyasztása 20%-ának és az egyes tagállamok közlekedési célú energiafogyasztásának 10%-ának megújuló energiaforrásokból kell származnia. Az irányelv kötelező nemzeti célokat határozott meg és erősít meg, amelyek összhangban vannak az EU általános céljával. Arra is kötelezte az uniós országokat, hogy dolgozzanak ki indikatív ütemterveket célkitűzéseik elérése érdekében, nyújtsák be a megújuló energiára vonatkozó nemzeti cselekvési terveket, és két évente tegyenek közzé a megújuló energiáról szóló nemzeti [eredményjelentéseket](#). Az irányelv feltérképezte azokat a különböző mechanizmusokat, amelyeket a tagállamok a megújuló energiaforrásokba történő beruházások előmozdítása érdekében alkalmazhatnak. Ilyenek például a támogatási

rendszerek, a származási garanciák, a közös projektek, a harmadik országokkal való együttműködés, valamint a bioüzemanyagokra vonatkozó fenntarthatósági kritériumok.

2018 decemberében a „[Tiszta energia minden európai polgár számára](#)” csomag részeként hatályba lépett a [megújulóenergia-irányelv](#) első átdolgozása. Az irányelv, amely 2021 júniusáig a nemzeti jog részévé vált az uniós országokban, 2030-ra új kötelező megújulóenergia-célkitűzést állapít meg az EU számára, amely szerint a végső bruttó energiafogyasztás legalább 32%-át megújuló energiából kell kinyerni, továbbá 2030-ra 14%-ra növeli a közlekedési üzemanyagok megújuló forrásokból történő kinyerésére vonatkozó arányt.

Az [\(EU\) 2018/1999 rendelettel](#) összhangban az uniós országoknak nemzeti energiacélokat kellett javasolniuk, és 2023 márciusáig tízéves [nemzeti energia- és klímaterveket](#) kellett kidolgozniuk a 2021–2030-as időszakra. A terveket két évente követik nyomon, eredményjelentést készítenek, amelyet a Bizottság értékkel, illetve a Bizottság uniós szintű intézkedéseket hozhat az átfogó uniós célokkal való összhangjuk biztosítása érdekében.

2. A megújuló energiákról szóló irányelv: 2030 távlatában

2023-ban a [megújulóenergia-irányelv](#) második felülvizsgálata három jelentős módosítás eredménye volt. 2021 júliusában az „[Irány az 55%!](#)” intézkedéscsomag részeként az első módosítás célja az volt, hogy az Unió megújulóenergia-céljait hozzáigazítsa az új éghajlat-politikai törekvéseihez.

2022 márciusában és májusában az Ukrajna elleni orosz agressziót követő [REPowerEU](#) csomag részeként a Bizottság második módosítást javasolt a tiszta energiára való átállás felgyorsítása érdekében, összhangban az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség fokozatos megszüntetésével. Ezt hőszivattyúk telepítésével, a fotovoltaiikus napenergia-kapacitás növelésével, valamint a megújuló hidrogén és biometán behozatalával kívánták elérni.

2022 novemberében a harmadik módosítás célja a megújuló energia elterjedésének felgyorsítása volt annak feltételezése révén, hogy egyes megújulóenergia-erőművek kiemelkedően fontos közérdeket szolgálnak. Ez lehetővé teszi a megújulóenergia-projektek gyorsabb engedélyezését és az uniós környezetvédelmi jogszabályoktól való egyedi eltéréseket.

A 2023 novemberében hatályba lépett megújulóenergia-irányelv 2030-ra 42,5%-ra [emeli](#) a megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2030-as célt, azzal, hogy az uniós országok 45%-ra törekszenek. Az irányelv felgyorsítja az új megújuló energiaforrásokat hasznosító erőművek – például napelemek vagy szélturbinák – engedélyezésére irányuló eljárásokat, és a megújuló energiaforrások hasznosítására alkalmas célterületek esetében 12 hónapban, máshol pedig 24 hónapban határozza meg az új létesítmények engedélyezéséhez szükséges időt.

Az irányelv a következő ágazati és innovációs célokat határozza meg az uniós országok számára:

- Az ipar számára az irányelv azt a kötelező célt tűzi ki, hogy 2030-ra a megújuló hidrogén teljes fogyasztásának 42%-a, 2035-re pedig 60%-a legyen, valamint azt

az indikatív célt, hogy évente átlagosan 1,6 százalékpontos növekedést kell elérni a megújuló energiaforrások terén.

- Az építőipari ágazatban 2030-ra a megújuló energia részarányára vonatkozó 49%-os indikatív cél, a fűtési és hűtési célértékek 2025-ig évi 0,8 százalékponttal, 2026 és 2030 között pedig 1,1 százalékponttal nőnek.
- A közlekedési ágazatban a megújuló energia részarányára vonatkozó 29%-os célkitűzés 2030-ig, vagy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 14,5%-os csökkentése a fejlett bioüzemanyagok és a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok, például a hidrogén fokozott használata révén.
- A kutatás és innováció tekintetében az indikatív cél az, hogy 2030-ra az innovatív technológiákból származó, újonnan telepített megújulóenergia-kapacitás 5%-át tegyék ki.

3. A megújuló energia finanszírozási mechanizmusa

Az [\(EU\) 2020/1294 rendelet](#) uniós finanszírozási mechanizmust hoz létre annak érdekében, hogy segítse az országokat a megújuló energiára vonatkozó egyéni és kollektív célkitűzéseik elérésében. A mechanizmus összekapcsolja azokat az országokat, amelyek hozzájárulnak a projektek finanszírozásához (hozzájáruló országok) azokkal az országokkal, amelyek beleegyeznek abba, hogy területükön új projekteket építsenek (fogadó országok). A Bizottság meghatározza a mechanizmus végrehajtási keretét és finanszírozási eszközeit, és megállapítja, hogy a mechanizmus keretében a tagállamok, az uniós alapok vagy a magánszektor hozzájárulásai finanszírozhatók-e. Az e mechanizmus révén előállított energia beleszámít az összes részt vevő ország megújuló energiával kapcsolatos célkitűzéseibe.

4. Transzeurópai energiahálózatok

A transzeurópai energiahálózatok (TEN-E [3.5.1.](#)) olyan szakpolitika, amely az uniós országok energiainfrastruktúrájának összekapcsolására összpontosít, összhangba hozva azt a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére vonatkozó célkitűzéssel. A [TEN-E rendelet](#) uniós szabályokat állapít meg a határokon átnyúló energiainfrastruktúrára vonatkozóan. A rendelet tizenegy kiemelt folyosót és három kiemelt tematikus területet határoz meg, meghatározza az uniós tagállamok közötti új közös érdekű projekteket, bevezeti az EU és harmadik országok közötti kölcsönös érdekű projekteket, kiemeli a tengeri szélenergia-projektek szerepét, és kizárja a jövőbeli földgázprojektek uniós finanszírozását. Előmozdítja továbbá a megújuló energiaforrások és az új tisztaenergia-technológiák integrálását az energiarendszerbe, továbbra is összekapcsolja az európai energiapiacoktól jelenleg elszigetelt régiókat, megerősíti a meglévő, határokon átnyúló összeköttetéseket, előmozdítja a partnerországokkal való együttműködést, valamint javaslatokat tesz az engedélyezési és jóváhagyási eljárások egyszerűsítésére és felgyorsítására.

C. A következő lépések

Az energiaadó-irányelv felülvizsgálata

2021 júliusában a Bizottság [javaslatot](#) tett közzé a [2003/96/EK energiaadó-irányelv](#) felülvizsgálatáról. A javaslat célja, hogy összehangolja az energiatermékek adóztatását

az EU energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel, ezáltal előmozdítva a tiszta technológiákat, és megszüntetve az elavult mentességeket és kedvezményes adómértékeket, amelyek jelenleg ösztönzik a fosszilis tüzelőanyagok használatát. Az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa jelenleg vizsgálja a jogalkotási javaslatot.

D. Erőforrás-specifikus kérdések

1. Napenergia

A REPowerEU terv stratégiát vezetett be a fotovoltaikus napenergia-kapacitás 2025-ig 320 GW-ra történő megkétszerezésére és 2030-ig 600 GW telepítésére. A terv magában foglalja a napelemek új köz-, kereskedelmi és lakóépületeken történő telepítésére vonatkozó, fokozatosan bevezetendő jogi kötelezettséget, valamint a hőszivattyúk telepítési arányának megduplázására irányuló stratégiát a távfűtési és kommunális fűtési rendszerekben. A terv értelmében a tagállamoknak a megújuló energiaforrásokra vonatkozó célterületekre terveket is meg kell határozniuk és el kell fogadniuk, rövidebb és egyszerűsített engedélyezési eljárásokkal. A [felülvizsgált megújulóenergia-irányelv](#) gyors engedélyezési eljárásokat határoz meg a napenergiát hasznosító berendezések telepítésére vonatkozóan.

2. Biomassza, bioüzemanyagok és hidrogén

A [megújulóenergia-irányelv \(\(EU\) 2018/2001\)](#) a közlekedési ágazatban a fejlett bioüzemanyagok, biogázok és nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagok (pl. a hidrogén) tekintetében 2025-re 1%-os, 2030-ig pedig 5,5%-os célt tűz ki.

2020 júliusában az [energiarendszer-integrációs](#) és a [hidrogénstratégiák](#) bevezették azt a célkitűzést, hogy 2024-ig legalább 6 GW megújuló hidrogén elektrolizátor álljon rendelkezésre, és az EU-ban legalább 1 millió tonna megújuló hidrogént állítsanak elő. A stratégiák 2030-ra 40 GW-ot és 10 millió tonnát tűztek ki célul.

2022-ben a REPowerEU terv azt a célt tűzte ki, hogy 2030-ig 10 millió tonna megújuló hidrogént állítsanak elő és importáljanak.

2023-ban a megújulóenergia-irányelv azt az indikatív célt tűzte ki, hogy 2030-ra a megújuló hidrogén teljes fogyasztásának 42%-át, 2035-re pedig 60%-át ipari célokra fordítsák.

3. Tengeri szélenergia

2020. november 19-én a Bizottság közzétette a [tengeri megújuló energiára](#) vonatkozó uniós stratégiát. E stratégia célja, hogy az EU megújuló tengeri energiaforrásokból történő villamosenergia-termelését a 2020-as 12 GW-ról 2030-ra több mint 60 GW-ra, 2050-ig pedig 300 GW-ra növelje.

A 2022 júniusában hatályba lépett [TEN-E rendelet](#) nem kötelező erejű regionális megállapodásokat vezetett be a tengeri megújuló energiaforrások hasznosítására vonatkozóan. 2023 januárjában a tagállamok magasabb, nem kötelező erejű célokról állapodtak meg a tengeri megújulóenergia-termelés tekintetében, 2030-ig és 2050-ig 111 GW illetve 317 GW értékben.

4. Óceáni energia

2014 januárjában a Bizottság közzétette az óceánokból nyert energia fejlesztésének támogatására irányuló, a [kék energiára](#) vonatkozó cselekvési tervét. Ez magában foglalja a hullámok, az árapály-energia, a hőenergia-átalakítás és a sótartalom-gradiens által termelt energiát. A [tengeri megújuló energiára](#) vonatkozó stratégia kiemelte a tengeri megújulóenergia-ipar jelentős bővítésének szükségességét is. A javaslat 2030-ig ötszörös, 2050-ig pedig 25-szörös növelést javasolt.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A Parlament következetesen elismerte a megújuló energiaforrások kivételes jelentőségét és a 2020-ig, illetve újabban 2030-ig tartó kötelező célkitűzések megállapításának fontosságát.

2018 januárjában, tekintettel a megújulóenergia-irányelv 2018. évi felülvizsgálatára, a Parlament [támogatta](#) azt a kötelező célt, hogy az Unió 2030-ra legalább 35%-os megújulóenergia-arányt érjen el, valamint a saját fogyasztás mint jog megerősítését. A Tanáccsal folytatott tárgyalásokat követően azonban az Unió kötelező célértékét legalább 32%-ra csökkentették.

A Parlament 2020 januárjában [állásfoglalást](#) fogadott el az európai zöld megállapodásról, amelyben sürgette a megújuló energiaforrásokról szóló irányelv felülvizsgálatát és az egyes tagállamokra vonatkozó kötelező nemzeti célkitűzések meghatározását.

2021 májusában a Parlament két állásfoglalást fogadott el [az energiarendszer integrációjának európai stratégiájáról](#) és [az európai hidrogénstratégiáról](#), amelyek előmozdítják a dekarbonizációt és a megújuló energiaforrások használatát a villamosenergia- és hidrogéntermelésben.

2022 februárjában a Parlament [állásfoglalást](#) fogadott el a tengeri megújuló energiára vonatkozó európai stratégiáról, megjegyezve, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig történő 55%-os csökkentésére való, költség-versenyképes átálláshoz 70–79 GW telepített tengeri szélenergia-kapacitásra van szükség, és felszólított ennek meghaladására is.

2022 szeptemberében a megújulóenergia-irányelv felülvizsgálatáról szóló [álláspontjában](#) a Parlament 2030-ig 45%-os megújulóenergia-célkitűzést javasolt.

2023 októberében a Parlament és a Tanács 42,5%-ra emelte a megújuló energiára vonatkozó 2030-as célt azzal a céllal, hogy elérje a 45%-ot, és csaknem megkétszerezze a megújuló energia jelenlegi részarányát az EU-ban.

A témával kapcsolatos további információkért látogasson el az [Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság](#) (ITRE) honlapjára.

[Látogasson el az Európai Parlament megújuló energiáról szóló honlapjára!](#)

Matteo Ciucci
03/2024

